

ÅRSRAPPORT 2017

**GREATER
STAVANGER**

Stavangerregionen skal være storbyregionen med størst konkurransekraft og verdiskapingsevne i landet!

Dette er hovedmålsettingen i Strategisk Næringsplan 2018-2025, som ble revidert i 2017. For å skape og opprettholde et slikt næringsgrunnlag over tid, må det skapes flere høyproduktive arbeidsplasser og en mer diversifisert næringsstruktur. Næringsstrukturen i regionen er i dag for ensidig og dermed for sårbar for ytre endringer. Arbeidet med revidering av Strategisk Næringsplan har vært omfattende. Vår ambisjon var å involvere «hele regionen» i arbeidet med å utarbeide planen. Det har vi klart med svært godt resultat og mer enn 170 sentrale ledere og fagpersoner fra regionen har bidratt aktivt i utarbeidelsen. Nå begynner arbeidet med iverksettelse og oppfølging. Ambisjonen er den samme; vi må mobilisere bredt for at planen skal kunne gjennomføres og målene nås.

Utsiktene i arbeidsmarkedet er lysere enn på lenge. Ved utgangen av 2017 var arbeidsledigheten redusert med 31 prosent sammenlignet med utgangen av 2016. Det vil si at det nå er 3.558 færre helt arbeidsledige enn ved forrige årsskifte. Samtidig er det høy aktivitet innen omstilling og nyskaping. Også i 2017 lå Rogaland på topp blant landets fylker i antall patentsøknader. I 2017 ble det etablert 4.200 nye foretak i Stavangerregionen. Dette er det høyeste antallet i løpet av et år i den perioden som Greater Stavanger har tilgang på statistikk for og som går tilbake til 2008.

Utvikling av bedriftsnettverk og klynger er et viktig redskap for å styrke næringsmessig konkurransekraft. Greater Stavanger har de senere årene styrket sin satsing på dette området betydelig. Vi arbeider i partnerskap med næringsaktører og andre, både i ledende og støttende roller, bla knyttet til følgende bedriftsnettverk og klynger:

- Norwegian Energy Solutions,
- Norwegian Offshore Wind Cluster
- Norwegian Mechanical Cluster (Alloyance)
- Aqua Technology
- Arena Smart City
- Norwegian Smart Care Cluster
- Medieklyngen
- Nettverket for automasjon og robotisering

Tilgang til internasjonale flyruter har stor betydning for regionens næringsutvikling. Greater Stavanger har i 2017 ferdigstilt en ny ruteutviklingsstrategi, som iverksettes i 2018. Et viktig strategisk grep for regionen.

Svært mange initiativ peker i retning av en gryende næringsmessig omstilling i regionen. Skal vi nå våre langsiktige mål om størst konkurransekraft og verdiskaping i landet må vi ikke miste fokus på og kraften i endringsarbeidet, det er helt avgjørende for vår evne til å utvikle en robust og konkurransedyktig næringsregion på lang sikt.

Ingen resultater skapes i et vakuum. Greater Stavanger har en bred samarbeidsflate - regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Takk til alle for godt samarbeid i 2017!

Kristin Reitan Husebø
Administrerende direktør

Strategisk næringsplan

Arbeidet med å revidere strategisk næringsplan ble igangsatt høsten 2016 og i desember 2017 ble planen vedtatt av styret i Greater Stavanger. Mye av arbeidet i forbindelse med revideringen av planen ble dermed gjennomført i løpet av 2017.

Planen ble bredt forankret gjennom en omfattende planprosess og bred involvering. Med utgangspunkt i planens «drivere» og klynger ble det nedsatt til sammen 12 arbeidsgrupper. Deltakerne i gruppene representerte sentrale aktører innenfor de ulike temaene. Næringsansvarlige i partnerkommunene var også godt representert i gruppene som til sammen involverte om lag 170 personer fra offentlig sektor, academia og privat næringsliv.

Alle gruppene hadde minst tre møter som resulterte i godt gjennomarbeidete innspill til planen. Innspillene innenfor hvert tema omhandler ståsted, mål og strategiske grep med tilhørende handlingspunkter. Det ble også gjennomført dialogmøter med politisk og administrativ ledelse i 12 partnerkommuner om planens innhold og innretning. Greater Stavangers forum for kommunenes næringsansvarlige fungerte som referansegruppe, og har hatt planarbeidet til behandling på fire møter.

Etter at alle gruppene hadde levert sine innspill er planens innretning, struktur og innhold diskutert på årsmøtet i Greater Stavanger, møte for næringsansvarlige, møte med lederne av arbeidsgruppene og NHO-direktøren i Rogaland.

I juni 2017 vedtok styret i Greater Stavanger å sende planforslaget ut på høring. 14 kommuner, Fylkeskommunen, Næringsforeningen, UiS, Validé og Fylkesmannen ga høringsinnspill til planen. På bakgrunn av høringsinnspillene ble det utarbeidet et forslag til endelig Strategisk Næringsplan 2018-2025, som styret i Greater Stavanger vedtok på sitt møte 8. desember 2017.

Styrke kompetanse- og teknologioverføring

Norway Pumps & Pipes

Formålet med Norway Pumps & Pipes (NP&P) er å være et verktøy som skal bidra til kunnskapsutvikling, verdiskapning, teknologioverføring og skape arbeidsplasser i regionen, basert på faglig samarbeid mellom medisin og olje& gass.

Prosjektet er basert på en modell som Houston har utviklet og benyttet med suksess. Siden 2007 har Pumps & Pipes i Houston arbeidet for å legge til rette for teknologi- og kunnskapsoverføring innenfor energi, medisin og romfart. Målsettingen er at Pumps & Pipes skal fungere som en plattform for å bringe sammen grupper av fagfolk som ellers ikke ville hatt mulighet til å samhandle. På denne måten er det et redskap og en møteplass for å kunne overføre kunnskap og dele utfordringer på tvers av sektorer for å fremme unike tverrindustrielle samarbeid som kan skape nye innovasjonsteknologier på tvers av sektorene.

Målsettingene er å bidra til kunnskapsutvikling ved bruk av eksisterende kunnskap og teknologi på nye områder, øke verdiskaping i regionen ved å skape bedre/mer effektive tjenester og produkter og bidra til å skape nye arbeidsplasser for å produsere nye produkter og trygge eksisterende arbeidsplasser ved å generere mer arbeid.

Rollen til Norway Pumps & Pipes er å være en tilrettelegger ved å arrangere møteplasser hvor fagpersoner møtes og ved å stille disponibelt kunnskap som finnes blant partnerne. Norway Pumps & Pipes skal også være en driver ved å finansiere oppstart/tidlig fase av lovende prosjekter og ved å stille krav til leveranser og presentasjoner for å sikre fremgang. Nye løsninger skal synliggjøres gjennom publikasjoner, konferanser, utstillinger og media omtale.

Greater Stavanger leder styringsgruppen for Norway Pumps & Pipes, der Stavanger Universitetssjukehus, Universitetet i Stavanger, IRIS, Stavanger kommune, Validé, NOV og Norwegian Smart Care Cluster er medlemmer. I tillegg ivaretar Greater Stavanger sekretariatsfunksjonen for styringsgruppen. IRIS har ansatt prosjektleder. Greater Stavanger deltar også i kommunikasjonsgruppen som består av kommunikasjonsansatte fra hver partner. Kommunikasjonsgruppen har bidratt til designet av strategidokumentet, publisering av nyhetssaker til nett og utarbeidelse av grafisk materiale.

Åtte forprosjekt er tildelt midler i 2016 og 2017. I 2017 ble det gjennomført en rekke fagseminar der forprosjektene presenterte sine løsninger. Det har vært stor interesse for seminarene. Av forprosjektene har ett (Tidewave) fått tildelt midler fra Forskningsrådet med én million kroner til videre utvikling. Et prosjekt (Fysiske krefters rolle i spredning av kreft) har søkt om videre finansiering via Kreftforeningen og et prosjekt har søkt om midler via Forskningsrådets program BEHANDLING (Ikke-invasiv vurdering av stenoser i kransarteriene basert på datamodellering og bildediagnostikk)

Greater Stavanger har deltatt på styremøter og møter i kommunikasjonsgruppen hvor fokus har vært rettet mot mulig videre finansiering av prosjektet, samt planlegging av en Pumps & Pipes-konferanse som er tenkt organisert i 2018 i Stavanger som et samarbeid med Pumps & Pipes Houston.

Mulighetsterminalen

Mulighetsterminalen skal være et møtested for arbeidssøkere fra Stavangerregionen som vil bygge nettverk og øke sin mulighet til å komme tilbake til jobb. Vi bidrar til at arbeidssøkere gjennom våre aktiviteter finner nye muligheter for arbeid. Vi har arrangement som er med på å gi muligheter til de arbeidssøkende. Det fokuseres på muligheter gjennom aktiviteter. Tilbudet er godt benyttet og i 2017 var nærmere 16.000 personer innom på de ulike arrangementene.

Viktige arrangement og samarbeid i 2017:

- Jobbmesser i samarbeid med rekrutterer og NAV
- Egen sommerjobbmesse rettet mot de unge
- Formidling av ledige stillinger- konkrete stillings presentasjoner fra bedrifter og NAV (Jobbdrøs)
- Fokus på ungdom mellom 18-29 år (Jobbmuligheten)

- Fokus på langtidsledige startet opp i 2017, men er virkelig et satsingsområde for 2018
- Samarbeid med Johannes læringscenter
- Samarbeid med Menn i Helse
- LinkedIn kurs – hvordan benytte sosiale medier på riktig måte
- Fokus på CV slik at muligheten til å synes godt i søknadsbunken øker
- Intervjuteknikk og hvordan velge rett strategi i jobbsøker prosessen
- Samarbeid med Tekna, Nito, Metier, Din Utvikling, bemanningsbyråer
- Samarbeid med utdanningsinstitusjoner som BI og UiS
- Informasjonsmøter, mobilitetsmøter, informasjon om rettigheter ved egenetablering mm

Flere av våre arrangement arrangeres ukentlig og vi ser at regelmessighet er viktig. Vi formidler alle våre åpne arrangement via vår Facebook kanal og deler informasjon om hvilke muligheter som finnes i næringslivet gjennom tekst, bilder, film.

Propellen er et eget konsept innenfor Mulighetsterminalen. Propellen *betyr å drive framover på latin*. Propellen er en scene på Mulighetsterminalen som skal bidra til framdrift, være en pådriver, engasjere, opplyse, skape debatt, diskutere og ytre meninger fra inviterte gjester fra bla næringslivet, arbeidsmarkedet eller politikken som kan gi gode situasjonsbeskrivelser for regionen, en region som står ovenfor en stor omstilling på grunn av lavere aktivitet i olje og gassnæringen. I 2017 var aktiviteten noe lavere enn i 2016 grunnet annet fokus, men dette er på agendaen for 2018 og flere spennende gjester er allerede booket inn.

Årskonferansen 2017

Årskonferansen er et viktig redskap for Greater Stavanger til å utøve funksjonen som regional tankesmie. Konferansen setter viktige forhold for regionens utvikling på dagsordenen, i perspektiver som favner både nærings- og samfunnsutvikling. Konferansen skal gi kunnskap og formidle scenarier som er nyttige i langtidsplanlegging for aktører i både privat og offentlig sektor. Analyser og rapporter blir utarbeidet til konferansen, for å hjelpe partnerkommunene i deres arbeid med å analysere og forstå samfunnsutviklingen. Målgruppen til konferansen er ledere og øvrige beslutningstakere i næringslivet, akademia og offentlig sektor. Høstens konferanse var den åttende i rekken samlet deltakere fra næringsliv, akademia og offentlig sektor.

Høstens konferanse ble avholdt på Scandic Stavanger Forus den 8. november. Ny strategisk næringsplan for regionen dannet bakteppe for konferansen, med et spesifikt fokus på flere arbeidsplasser og styrking av et bærekraftig diversifisert næringsgrunnlag.

Over 200 deltakere deltok på konferansen. Relevante foredragsholdere var hentet inn som både satte fokus på rammebetingelser for vekst, samt sentrale globale trender som vil påvirke regionen vår i årene som kommer. Sterkt fokus var det også på de regionale initiativene fra næringslivet, som virkelig begynner å blomstre, og hvordan vi som region mobiliserer sammen for å støtte opp om disse initiativene.

Møte for næringsansvarlige

Målsettingen med møtene for næringsansvarlige er å skape en arena for informasjonsutveksling og kontakt mellom kommunenes næringsansvarlige, og mellom kommunenes næringsansvarlige og Greater Stavanger.

Møtene har god oppslutning og det ble gjennomført fire møter for næringsansvarlige i løpet av 2017. Spesielt fokus i 2017 har vært på Strategisk næringsplan, hvor næringsansvarligforum har fungert som referansegruppe.

Samarbeid med og utvikling av bedriftsnettverk og klynger

Velferdsteknologi

Greater Stavanger sin innsats i forhold til Norwegian Smart Care Cluster (NSCC) har i stor grad vært konsentrert rundt to områder, nemlig finansieringen/etableringen av NSCL (Norwegian Smart Care Lab) og søknadsprosessen rundt en mulig oppgradering av klyngestatusen til NCE.

Når det gjelder NSCL, så har finansieringen endelig kommet i boks ved at Innovasjon Norge har stilt veldig opp og arbeidet med etableringen vil bli forsert. Med tanke på hvordan Strategisk næringsplan ser for seg regionen som spennende testarena for teknologi, er dette et område Greater Stavanger vil følge tett i tiden som kommer.

Klyngeledelsen, tett fulgt opp av veileder fra Innovasjon Norge, har jobbet svært godt med NCE-søknaden. Nåløyet i forbindelse med NCE er syltynt, men klyngen har gjort et godt arbeid og stiller på nivå med andre søkere.

MIT REAP

Massachusetts Institute of Technology sitt Regional Entrepreneurship Acceleration Program (MIT REAP) er verdens fremste program for å utvikle og forbedre innovasjons og entreprenørskapsstrategier på regionalt nivå. Prosjektet er basert på bred involvering av aktører innen offentlig sektor, akademia, entreprenører, store selskaper og kapitalmiljøene. Lokalt bidrog SR Bank Stiftelsen med midler slik at Stavangerregionen kunne delta i programmet sammen med flere av verdens ledende byregioner. Greater Stavangers rolle i prosjektet har vært å være regional koordinator for Stavangerregionen/Rogaland. Vår region har hatt to deltakere i kjerneteamet for Sørvest-Norge: Kristin Reitan Husebø (GS) og Tore Medhus (SR-bank). I den rådgivende styringsgruppen deltok Birger Haraldseid fra Greater Stavanger sammen med representanter fra flere departement og statlige institusjoner som Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Professor Torger Reve fra BI ledet det norske teamet.

Hensikten med programmet er å stimulere til mer innovasjonsdrevet entreprenørskap. Samarbeidet hvor regionale aktører i Ålesund, Bergen, Stavangerregionen og Kristiansand er unikt og samarbeidet er blant annet tuftet på felles aktiviteter. Blant annet var aktører fra alle de fire regionene samlet i Stavanger for å definere hvilke prosjekter som skulle inkluderes i strategien for hvordan vi kunne bli bedre med innovasjonsdrevet entreprenørskap i Sørvest-Norge.

Hovedgrepene i strategien er at BI, under ledelse Torger Reve, sammen med UIA, UIS, Høgskulen på Vestlandet og NTNU Ålesund har etablert et samarbeidskonsortium for å videreutvikle og gjennomføre strategien. Dette konsortiet ble presentert og avtalene signert under Arendalsuka 2017. Videre skal det etableres lokale team i hver region hvor de fem interessentgruppene som MIT bygger sitt konsept på er representert: Myndigheter, akademia, store selskaper, entreprenører og risikokapital. Greater Stavanger har ansvaret for koordineringen i Rogaland.

Aktivitetene som skal underbygge strategien og som har blitt utviklet videre i 2017 er:

Sommerskole for gründere

Dette er en vellykket arbeidsform som er mye brukt i andre land, men som ikke har en tradisjon i Norge. Her samles gründere for en akselerator-øvelse over fem dager basert på MIT sitt program og med en MIT-professor som faglig ansvarlig. Første klasse med over 70 deltakere var i 2017 med BI og NTNU i Ålesund som tekniske arrangører. Tilbakemeldingene og responsen på kurset var veldig bra og opplegget for 2018 lanseres i disse dager med UIA og Kristiansand som teknisk arrangør. Greater Stavanger fungerte som koordinator sammen med SR Bank sin Gründerhub-aktiviteter og sikret støtte fra Rogfk slik at 14 gründere fra Rogaland fikk delta i denne første runden. UIS var representert med en av studentene som leder deres studententreprenørskapsaktivitet.

Oppskalering av virksomheter

Et 12 ukers program for bedrifter som er over den første vekstfasen som skal bidra til at de kan vokse og ekspandere videre. Eller for bedrifter som ønsker å omstille seg og kan bruke dette programmet til å legge en strategi og plan for satsing på nye områder. Første klasse hvor det deltar inntil 20 virksomheter fra hele Sørvest Norge planlegges å starte tidlig i september 2018. BI fungerer som fagansvarlig med deltakelse fra akademiske ressurser fra de respektive universitet. og arbeidet med å forberede programmet er i god gjenge. Blant annet ved at de akademiske ressurspersonene blant annet fra UIS har deltatt i forberedende aktiviteter både på MIT og i Norge forbedrende. Det vil være tre hovedsamlinger (Bergen, Boston og Stavanger). Greater Stavanger er med og bidrar i forhold til å rekruttere lokale bedrifter og bistå UIS underveis.

Innovasjonslabstruktur

Etablere et nettverk av innovasjonslabsentra knyttet til de 4 universitetene i Sørvest-Norge. Hensikten er å øke aktiviteten og miljøet rundt eksisterende infrastruktur. Første pilot for dette ventes å komme i 2019.

Matindustrien

Videreutvikling av Det Norske Måltid – FUD Expo

Greater Stavanger har støttet opp om initiativet til Stavanger Forum og Ipax Mat i deres arbeid med å videreutvikle satsingen rundt Det Norske Måltid. Det Norske Måltid har over flere år bygd opp en sterk identitet som en av de viktigste matkonkurransene i landet. Mulighetene for å bygge videre på konseptet med en mat-expo er tilstede i vår region. Norge satser sterkt på mat og reiseliv og en mat-expo vil kunne bli en viktig arena for å styrke måltidsnæringen og mulighetene for øvrige sektorer som er tilknyttet den. Prosjektet er i et forprosjekt fase, og Greater Stavanger er opptatt av at skal en satsing på en mat-expo lykkes må den være forankret i de rette matmiljøene nasjonalt og fra næringsaktørene.

I 2017 deltok Greater Stavanger på 3 strategimøter for å gi innspill i prosessen med å søke støtte og bygge opp om en satsing knyttet til en fremtidig mat-expo i regionen. FUD Expo tar sikte på å etablere en egen forening for satsingen, hvor næringsaktører går inn som medlemmer. Det er en forutsetning for å lykkes med satsingen, at næringen ser verdien av en fremtidig expo. I starten av 2018 vil det bli klart om de lykkes med å etablere foreningen.

Matbynettverket Delicé

Stavangerregionen har målsetting om at matnæringen i regionen skal ha en tydelig posisjon i norske og europeiske matmarkeder for kvalitetsmat og differensierte produkter. Næringen står sterkt og er også av stor nasjonal betydning.

Matfestivaler, kokker i verdensklasse, de eneste to restauranter i Norge utenfor Oslo med Michelin stjerne, samt en livskraftig måltidsnæring har bidratt til å styrke Rogalands omdømme som matfylke. For å bidra til å bygge strategiske allianser har regionen gjennom flere år vært en aktiv deltaker i det internasjonale matby-nettverket Delicé.

Délice er et globalt nettverk bestående av byer som bruker mat som strategisk virkemiddel i identitetsbygging, utvikling og profilering. I 2017 har Délice følgende medlemsbyer: Barcelona, Birmingham, Bordeaux, Brussel, Cape Winelands (Sør-Afrika), Chicago, Guangzhou (Kina), Göteborg, Helsinki, Hong Kong, Izmir (Tyrkia), Lausanne, Leipzig, Lisboa, Lyon, Madrid, Montreal, Puebla (Mexico), Riga, Stavanger, Torino, Turin (Italia), Århus. Lyon har sekretariatsfunksjonen og Brussel innehar presidentskapet i nettverket.

Délice-nettverket har fem strategiske satsingsområder som danner grunnlag for det faglige innholdet i nettverksmøtene: City marketing, Education and transmission, Local products, Health and nutrition, Excellence of chefs.

Formelt er det Stavanger kommune som er medlem i matbynettverket. Lokalt har Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og Greater Stavanger inngått en samarbeidsavtale om deltakelsen. Greater Stavanger fungerer som sekretariat og leder den regionale styringsgruppen som består av Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Greater Stavanger, UiS, Gladmat og Region Stavanger.

Nettverket spiller en viktig rolle for regionens satsning med å bygge strategiske internasjonale allianser innenfor matnæringen. Lykkes en i denne satsningen, vil økt matturisme kunne bidra til flere arbeidsplasser og økt verdiskapning i regionen.

I mars 2017 ble det arrangert nettverkssamling for Délice i Montreal under vinterfestivalen Montreal en lumiere.

Alle Délicebyene fikk tilbud om å sende en kokk for gjestespill på en utvalgt restaurant i Montreal. Reise og opphold for kokk var betalt av arrangør av festivalen. Fra Stavanger deltok Kjartan Skjelde. Han tok med seg en femretters meny over Atlanteren. Stavanger er eneste norske by som er med i nettverket, og tidligere har Skjelde hatt flere av kokkene fra de andre 21 byene på besøk i sin restaurant Tango i Stavanger. Målet med gjestespillet var at kokkene skal utveksle erfaringer og bidra i omdømmebygging for at byene skal være attraktive matdestinasjoner. To kvelder fikk Masterchef- kokk Kjartan Skjelde ta over restaurantkjøkkenet til Chez Victorie i Montreal for å vise frem hva Stavangerregionen kan by på som matdestinasjon.

Gjestespillet fikk stor oppmerksomhet og NRK Rogaland hadde et 3,5 minutts innslag med Kjartan Skjelde om gjestespillet, Delice-nettverket og Michelinstjerner til byen. Rogalands Avis hadde en helsides artikkel og det ble også publisert en artikkel i fagmagasinet Horecanytt. Slik omdømmebygging av Stavanger som matregion gjennom fokus på gode råvarer, matopplevelsene og de fantastiske folkene som lager og presenterer maten, er viktig for å trekke tilreisende til regionen og bygge identitet og kjennskap til matfylket Rogaland. Det ble også produsert to videosnutter som ble spredd i sosiale medier. Videosnittene fikk stor oppmerksomhet både lokalt og internasjonalt.

Greater Stavanger var med på forberedelsene og deltok på årsmøte i Århus i september 2017. Tema for samlingen var «A leading ecosystem for food innovation». På årsmøtet ble det vedtatt ny strategi for arbeidet i nettverket og nye statuetter.

Alloyance

Greater Stavanger har bistått 16 bedrifter i å etablere et bedriftsnettverk innen avansert mekanisk industri. Initiativet har vært et viktig grep for å formalisere et tettere samarbeid mellom bedriftene. Studier viser at bedrifter som lykkes med å formalisere bærekraftige samarbeid, øker sjansen for å oppnå høyere verdiskaping totalt sett. Bedriftene i nettverket skal samarbeide om felles markedsføring og felles arbeid mot nye internasjonale markeder. Bedriftsnettverket har etablert et eget selskap under navnet Alloyance.

Greater Stavanger har utarbeidet forretningsplan og søknad om støtte fra Innovasjon Norge. Midlene ble tildelt i februar 2016, og har gjort det mulig å ansette en leder av klyngen på fulltid.

Greater Stavanger fortsetter å støtte opp om Alloyance, og har i 2017 bistått nettverket med å følge prosesser:

- Gjennomført forankringsmøter med SINTEF Raufoss miljøet som FoU-partner i en Arenaklynge-søknad.
- Utarbeidet skisse for Arena-søknad mot Innovasjon Norge for avklaring om videre prosess med en eventuell hovedsøknad.
- Bistått i planlegging og gjennomføring av Alloyance sin stand og markedsføring på Hannover industrimesse 2017. Greater Stavanger var representert på messen for blant annet å lære hvordan andre regioner/land støtter opp om næringslivet gjennom et bredt

samarbeid rundt stand og markedsføring. I tillegg markedsførte vi Invest in the Greater Stavanger region.

- Ledet prosessen med Arena-søknad for nettverket. Greater Stavanger, sammen med bedriftene i Alloyance, SINTEF Raufoss Manufacturing, Universitetet i Stavanger og Fraunhofer IPT, har sammen søkt om støtte til Arena prosjektet Norwegian Mechanical Cluster. Klyngeprosjektet har som formål å styrke den langsiktige verdiskapningsevnen til bedriftene gjennom å vinne kontrakter i nye markeder, styrke satsing på produktutvikling og produktivitetsveksten innen sektoren. Sterke FoU-miljøer er knyttet opp til bedriftene gjennom klyngeprosjektet, som muliggjør en sterkere innovasjonsbasert vekst fremover.
- Alloyance-bedriftene har i 2017 landet en betydelig kontrakt med et av de store konsernene i Tyskland, ThyssenKrupp. Kontrakten er et direkte resultat av samarbeidet i Alloyance. Ytterligere kontrakter jobbes det nå konkret mot.

Aqua Technology

Greater Stavanger og Blue Planet har prosjektledelsen i bedriftsnettverket Aqua Technology. Rogaland har verdens fremste teknologibedrifter innen offshore og havbruk. De 16 bedriftene i Aqua Technology har utgangspunkt fra dette miljøet og en ambisjon om å være med å utvikle framtidens teknologiske løsninger til effektive matproduksjon i sjø. I nettverket skal bedriftene samarbeide om å styrke felles konkurransekraft mot havbrukssektoren, styrke samhandlingen mellom bedriftene og utvikle felles arbeidsmetoder og kompetanse. Nettverket vil ha et særlig fokus på prosjektene som springer ut fra Fiskeridirektoratets utlysning på utviklingskonsesjoner, hvor havbruksnæringen utvikler framtidens oppdrettsanlegg.

I 2017 er følgende prosesser gjennomført i nettverket:

- Døgnsamling på Byrkjedalstunet i februar med faglig input på muligheter i markeder og identifisering av kostnadsdrivere.
- I mars ble det gjennomført Business-to-Business møter for nettverket opp mot fem potensielle kunder som alle har nye konsepter som skal utvikles for havbruksnæringen
- Det er gjennomført en rekke møter om mulighetene som ligger i utviklingen av større smolt-anlegg på land.
- Gjennomført en kartlegging av samtlige nye utbygginger av smolt-anlegg som er planlagt.
- Fem nye bedrifter ønsket seg inn i nettverket første tertial, men styringsgruppen i Aqua Technology har gjort et prinsipielt vedtak om ikke å øke medlemsmassen.
- Nettverket har arbeidet målrettet mot et større utviklingsprosjekt som representerer neste generasjons oppdrettsanlegg. Konseptet baserer seg på oppdrett i sjø i nye og eksponerte områder. Idéen baserer seg på bruk av oppjekkbare rigger med nye innovative autonome merder stående på utsiden av riggen. Kostnadsrammen prosjektet arbeider etter er 500 millioner kroner, og nettverket vil søke utviklingstillatelse hos Fiskeridirektoratet.
- Nettverket har planlagt og gjennomført felles stand under Aqua Nor messen i Trondheim i august. Aqua Nor i Trondheim er verdens største teknologimesse rettet mot havbruksnæringen.
- Det er etablert 2 nye selskaper i 2017 i nettverket, Roxel Aqua AS og Aqua Solution AS.

- Totalt har nettverket stått indirekte og direkte bak 9 søknader på utviklingstillatelser. 2 har fått tildeling hos direktoratet, mens vi venter fortsatt på de resterende 7 søknadene.

Oppfølging av olje- og gass klyngen

Stavangerregionen sin største næringsklynge og ryggraden i store deler av aktiviteten i regionen var i tydelig mer optimistisk ved utgangen av 2017. Klare indikatorer på dette var oljeselskapene leverte inn en rekke planer for utbygging og drift av nye felt på slutten av året (7 i desember 2017). Selskapene har gjennom en rekke tiltak fått ned kostnadene betydelig, >30 % for drift og > 50 % for prosjekter siden 2014. Samtidig har oljeprisen igjen økt til over 60 USD per fat. Til sammen har disse tiltakene gjort det mulig å lansere planer med robust økonomi for utbygging av en rekke felt og tett på slike planer følger tildelinger av kontrakter.

Kontrakter som på sikt gir lysere utsikter for leverandørindustrien vil kanskje føre til en utfordring for relativt begrensede arbeidsmarked ikke klarer å absorbere veksten. Resultatet blir ny kamp om arbeidskraften med tilsvarende prispress for innsatsfaktorene enten det er arbeidskraft eller tjenester. En situasjon som vil kunne reversere omstillingstakten i regionen.

Andre områder som har hatt fokus er den omstillingen som har skjedd og fremdeles skjer i olje og gass sektoren. Mest tydelig har vært omstruktureringer og oppkjøp blant olje- og gasselskapene, og at aktørprofilene endrer seg. Hovedtrendene er at europeiske selskaper som har hatt kraftproduksjon som kjernevirksomhet har solgt seg ut av oppstrømsvirksomheten (Engie, EON, Dong). Videre at de store multinasjonale selskapene har solgt sine operative felt til andre aktører som er mer fokusert på haleproduksjon (ExxonMobil, Total og BP). Små leteselskap, etablert de siste 10 årene, kjøpes enten opp av andre i verdikjeden eller går tomme for investorpenger. Greater Stavanger sin oppgave har vært å holde oversikt på hvilke endringer og oppdatere styret og andre om disse endringene, samt anbefale oppfølging overfor selskapene.

Greater Stavanger har også vært ansvarlig for å koordinere fagprogrammet i forbindelse med OTC og Offshore Europe for delegasjoner og deltakende politikere. Vi har mottatt utenlandske delegasjoner og informert om energiregionen i tillegg til oppfølging av aktiviteter og kontakt med Norwegian Energy Partner. Prosessen rundt revisjon av Strategisk Næringsplan har også vært et viktig springbrett for samling og dialog med verdikjeden.

Greater Stavanger har i tillegg deltatt i Næringsforeningen sin ressursgruppe for Energi.

Norwegian Energy Solutions

Greater Stavanger har i denne perioden lagt vekt på å følge opp aktørene i verdikjedene knyttet til olje og gass sektoren. Blant annet ved utstrakt kontaktvirksomhet. Det største enkeltprosjektet har likevel vært å delta i arbeidet med å jobbe fram en brei allianse i form av et næringsklyngeinitiativ med rot i regionen sin olje- og gassklynge. Første målsetting var å bli en del av Innovasjon Norge sitt klyngeprogram som en Arena klynge. En del av dette arbeidet var å mobilisere industrien og denne gang lyktes det å få engasjert flere av oljeselskapene med Statoil og Shell som de to fremste sammen med en rekke av de andre

større aktørene. Prosessen fram mot klyngesøknaden resulterte i en rekke avklaringer mellom aktørene som styrket grunnlaget for klyngen Norwegian Energy Solutions.

Selv om klyngesøknaden 2017 ikke førte til godkjent IN klyngestatus medførte dette til en giv som resulterte i at de ledende industrirepresentantene og det lokale politiske lederskapet møttes og var enige om å fortsette arbeidet. Norwegian Energy Solutions er nå etablert som et foretak og innhenter også nå økonomisk støtte de deltagende bedriftene. Har fått støtte fra IN Rogaland og Stavanger Kommune sitt vekstfond. Målet er å få status som IN klynge i 2018. Greater Stavanger har styreplass i Norwegian Energy Solutions.

Aktivitetsområdene som klyngen skal jobbe med er så langt definert som:

- CO 2 verdikjeden
- Fornybar energi i havrommet, spesielt hvor erfaringsoverføring fra olje og gass er relevant
- Teknologier og prosesser rundt fjerning og nedstengning
- Økt utvinning av eksisterende ressurser i olje- og gassfelt

Fornybar Energi

Stavangerregionen har nå kanskje Norges mest diversifiserte energiproduksjon. Vårt fokus har vært å jobbe med og være godt oppdatert på de nye regionalt baserte initiativene innen teknologi, produksjon og bruk av energi.

Norwegian Offshore Wind Cluster, som dekker aktører i verdikjeden for havvind, har vært et viktig prosjekt i en årrekke. Klyngen som består av omkring 50 bedrifter fra hele fylket søkte i 2017 om IN Arena status uten å nå helt fram. Arbeidet videreføres nå mot ny søknad med støtte av IN Rogaland. Klyngen har tidligere fått støtte i form av omstillingsmidler. Greater Stavanger deltar i prosjektet sin styringsgruppe og har blant annet vært involvert i konferansen Science Meets Industry som ble arrangert for 5. gang i Stavanger i samarbeid med forskingsnettverket Norcowe hvor UIS er med. Vi har også deltatt i en rekke kontaktmøter og aktiviteter relatert til norske og internasjonale kontakter innen havvind segmentet.

- Greater Stavanger ga innspill som blant annet medførte representantsforslag i Stortinget med vedtak om utlysning av lisenser flytende havvind på Norsk sokkel.
- Greater Stavanger har jobbet med oppfølging, kontakt og støtte i forbindelse med etablering av et treningssenter for vindkraftoperatører i Egersund. Greater Stavanger var med i komiteen og hadde en aktiv rolle i forbindelse med Egersund Energy Summit 2017.
- Greater Stavanger har vært et kontaktpunkt for koblingen mellom relevant kompetanse og internasjonale selskaper innen fornybar energi som ser mot Norge og Stavangerregionen. Verdi- og leverandørkjeden innen Fornybar Energi følges opp med 1-2 årlige kontaktmøter basert på Strategisk Næringsplan aktivitetene.
- Greater Stavanger deltar i Næringsforeningen sin ressursgruppe innen Fornybar Energi og ONS sin Clean Technology Komite for ONS 2018.

Nettverk innen automasjon og elektronikk

Greater Stavanger leder et nettverk for 14 bedrifter i regionen innen automasjon og elektronikk. I 2017 har nettverket hatt 4 samlinger for å bli bedre kjent med hverandres kompetanse- og teknologiområder, og identifisere felles problemstilling og felles områder bedriftene kan samarbeide om. Foreløpig er det et ønske i nettverket å gå videre med et samarbeid knyttet til EMC-testing/infrastruktur, som er i dag mangelfull i regionen. Felles kunnskapsinnhenting relatert til Industri 4.0, analyse av big data og maskinlære er eksempler på områder hvor nettverket ønsker å skape kunnskapsarenaer. I tillegg har Universitetet i Stavanger i løpet av møtene fått anledning til å bygge tettere relasjoner til flere av bedriftene i nettverket rundt et samarbeid om studentoppgaver.

Følgende bedrifter deltar i nettverket; ABB Robotics, Laerdal Medical, Zaptec, Roxar, Westcontrol, Westcontrol Robertson, Kverneland Group, Creator Makerspace, IKM Electro, Tine Meieri Jæren, Bartec-Pixavi, Trolltunga Robotics, Creator Makerspace og UiS.

Medieklyngen

Viktige medieaktører i Stavangerregionen, deriblant Stavanger Aftenblad, UiS, RA, TV Vest med flere vurderer en samlokalisering a la det man har gjort i Bergen gjennom Media City Bergen. Greater Stavanger er foreløpig prosjektleder i en utredelsesprosess som er godt i gang. Utredningen skal vise konsekvenser, positive og evt negative, ved en samlokalisering og fungere som beslutningsgrunnlag for eierne.

Greater Stavanger har også tatt initiativ til at det opprettes klyngeaktiviteter som f.eks. nettverksmøter mellom aktørene. Vi er i en prosess med NCE Media for å se på mulighetene til at det opprettes en satellitt av den norske medieklyngen i vår region med dedikerte ressurser og i nært samarbeid med klyngen i Bergen. Det er gjennomført en workshop for å skissere opp et slikt samarbeid. Innovasjon Norge stiller seg positivt til idéen.

Det er gjennomført en ekstern utredning som belyser disse to områdene: Bedriftene ønsker å utrede mulighetene for og potensiale i en samlokalisering. Utredningen sier noe om hvilke områder i regionen som kan være aktuelle for en slik lokalisering og belyser dessuten fordelene og evt utfordringene ved å være samlokalisert. I tillegg sier utredningen noe om medienæringens potensial i bred forstand. Mulighetsrommet mellom de tradisjonelle mediebedriftene og andre teknologibedrifter i regionen, som for eksempel innen simulering og visualisering, har blitt vurdert.

Det er også gjennomført to godt besøkte nettverksmøter for medieaktørene. På disse har bedrifter med spennende teknologi fått muligheten til å vise seg fram.

Styrke innovasjon og nyskaping

Ocean of Opportunities

Greater Stavanger er prosjektleder for programmet som har fått navnet Ocean of Opportunities. I samarbeid med Skretting, Egersund Net, Akva Group, Bremnes Seashore,

Grieg Seafood, SR-Bank, UiS, Valide og Blue Planet etablerte Greater Stavanger i 2017 et vekstprogram for havbruksnæringen. Programmet skal legge til rette for at selskaper på Sør-Vestlandet som har startet et innovativt selskap innen havbruksnæringen, får tilgang til beslutningsverktøy for videre vekst, tilgang til kunder og mentorer fra industrien samt muligheten i siste fase å presentere forretningsideen for investorer. Programmet strekker seg over en periode på 6-8 mnd. Selskapene som kvalifiserer seg for deltakelse får uvurderlig tilgang på kunder, investorer og de store industriaktørene i bransjen. Målet med programmet er å øke mulighetene for at selskapene oppnår suksess. Programmet er blant annet støttet av Stavanger kommune sitt Vekstfond.

Impact Week

10-15 juni inviterte Greater Stavanger for tredje gang til innovasjonsfestivalen Impact Week. Gjennom en rekke seminarer, arrangementer og prosjekter viste regionale aktører hva som har gjort og fortsatt gjør en forskjell for regionens vekst. Kompetanse var årets tema i Impact Week og ble valgt med utgangspunkt i Strategisk Næringsplan. Stavangerregionen har en målsetting om å være blant Europas fremste kompetanseregioner, Impact Week ønsket å belyse hva vi har lært av de siste to-tre årene med omstilling. Hva tar vi med oss videre som kan gjøre en forskjell for regionens vekst og verdiskaping? 20 aktører fra offentlig, privat sektor og akademia arrangerte møter, seminarer og sosiale arrangementer spredt ut over regionen. I alt 1200 mennesker var involvert som deltaker eller arrangør. Under finnes et utdrag av arrangementer:

Åpningsfest for unge i Geoparken

Åpningsfesten var et familiearrangement som har som formål å inspirere til økt kunnskap om innovasjon og kreativitet i ung alder. Greater Stavanger og Impact Week fikk god synlighet ved tilstedeværelse ved Geoparken i Stavanger Sentrum. Det var i alt 70 deltakere på arrangementet som ble fasilitert av Papperiet og Storhaug Productions.

Stavanger Smart Region

Stavanger Smart Region ble arrangert av Greater Stavanger og Stavangerregionens Europakontor. Seminaret fant sted på Tou Scene, og seminarets hovedtema var kunnskapsutveksling og erfaringsdeling i arbeidet med å utvikle smarte byer og bygder. Stavanger kommune var vertskap for seminaret hvor det var deltakere fra i alt ni kommuner i regionen. Tilsammen 70 deltakere møtte opp hvor kommunene pitchet sine erfaringer og planer og sin smarte kommune. Kommune som deltok var: Sandnes, Klepp, Strand, Tysvær, Time, Gjesdal, Stavanger, Sola og Randaberg. I tillegg var det deltakere fra akademia og næringsliv tilstede.

Tour de Triangulum

Triangulum-prosjektet demonstrerer smarte løsninger Stavanger har tatt i bruk og vil fortsette å utvikle flere smarte løsninger de neste 2,5 årene innen feltene mobilitet, IKT og energi. Arrangementet var et initiativ fra aktørene Lyse, Stavanger Kommune, UiS og Greater Stavanger som sammen skaper gode løsninger som igjen skal deles med de andre europeiske byene som er med i EU-prosjektet. Ordføreren i Stavanger, Christine Sagen Helgø kom til Lyse og holdt åpningstalen som ble etterfulgt av en Triangulum-introduksjon. Deltakerne fikk så en demonstrasjon i Lyses demo-leilighet der det er installert en rekke smarte løsninger til

hjemmet, før turen gikk videre til Universitetet i Stavanger. Her fikk deltakerne informasjon om hva dataene UiS samler i sin skyløsning går ut på og hvilke fordeler dette kan gi innbyggeren. Til slutt gikk turen til kinoen i Stavanger der det ble premiere på filmen om den nye energisentralen til Stavanger kommune. Deltakerne ble fraktet i en av batteribussene som Stavanger har fått i forbindelse med prosjektet.

Greater Stavanger har hatt prosjektlederansvar, kommunikasjonsansvar, samt stått som arrangør for flere arrangementer.

Nordic Edge

Greater Stavanger har vært en sentral initiativtaker og bidragsyter i utviklingen av Nordic Edge Expo – en internasjonal konferanse om smarte byer og smarte hjem som i 2017 ble arrangert for 3.gang.

Nordic Edge AS ble etablert i 2016 og er eid av Greater Stavanger, Lyse, ONS, Hey-Ho-Let's Go, Region Stavanger, Smedvig Eiendom, Sparebank 1 SR-Bank, IRIS, Validé og Næringsforeningen. Hensikten med selskapet er å profesjonalisere arbeidet med konferansen samt å være en pådriver for næringsutvikling knyttet til smarte byer og samfunn utover konferansen og utstillingen Nordic Edge Expo.

ARENA klynge

I 2017 søkte Nordic Edge AS om klyngestatus for den Stavangerbaserte klyngen med arbeidstittel Stavanger Smart City. Klyngen ble blant 47 søkere plukket ut som 1 av 7 som fikk tildelt offisiell klyngestatus i Innovasjon Norges klyngeprogram. Klyngen skal være en pådriver for utviklingen av smarte byer og å bli den ledende aktøren i Norden før 2021. Klyngen består av omlag 50 aktører innen næringsliv, offentlig sektor og akademia og skal bidra til samarbeid for å skape verdier, omstilling og fornyelse i bedrifter, og utvikle kostnadseffektive smartby-løsninger for og med byene.

Nordic Edge Expo 2017

Konferansen og utstillingen er en sentral del av Stavangerregionens overordnede satsing på smarte løsninger for byer og samfunn. Hensikten med Nordic Edge Expo er å forsterke regionens posisjon som en nasjonal og internasjonal foregangsregion innenfor smartteknologi, og dermed bidra til mer forskning og næringsutvikling innen området. Målet er å gjennomføre en internasjonal Smart City-konferanse etter modell fra ONS som inneholder både konferanse, utstilling og demovers.

Greater Stavanger var i samarbeid med Stavangerregionens Europakontor bidragsyter på flere måter ved tredje gjennomføring av konferansen og utstillingen.

Stand: Greater Stavanger hadde som hovedsponsor standplass. Denne hadde tema Stavanger Smart Region og hadde som formål å kommunisere regionen som en helhetlig smart region og fungerte som en nettverksarena og møteplass på utstillingen.

Seminar: Greater Stavanger arrangerte i samarbeid med Stavangerregionens Europakontor et eget miniseminar om smartbynettverket Open and Agile Smart City.

Omvisning: I samarbeid med utstillere og Nordic Edge gjennomførte Greater Stavanger omvisninger på Nordic Edge Expo. Tilbudet gikk ut til medlemmer og partnere i Greater Stavanger og Stavangerregionens Europakontor. Gruppene bestod av politikere og administrasjon for kommuner, samt egen delegasjon fra Sykehus ledelsen i Helse Stavanger HF.

Internasjonalisering

Europakontoret

Stavangerregionens Europakontor (SrE) har vært drevet siden 1993 som et ledd i regionens tilstedeværelse i Europa. Dette sikrer nærhet til EUs beslutningsmekanismer og muligheter til å følge relevante politiske felt på nært hold. Kontoret i Brussel sikrer et bredt kontaktnett av både offentlige og private aktører på europeisk, nasjonalt og regionalt nivå. Kommunene som står bak Greater Stavanger utgjør størstedelen av partnerskapet bak kontoret. De andre regionale partnerne er Haugaland Vekst med kommunene Bokn, Tysvær, Utsira og Haugesund, og videre Rogaland fylkeskommune, Lyse, Universitetet i Stavanger, Høgskulen på Vestlandet, IRIS, Stavangerregionen Havn IKS, Helse Stavanger HF (SUS) og Nordic Edge AS. Det overordnede målet for SrE er å bidra til vekst og utvikling i Stavangerregionen. Kontoret har i 2017 arbeidet med å operasjonalisere handlingsplanen basert på kontorets overordnede strategi. Det er gjennomført en rekke aktiviteter belyst under:

Bidra til økt EU/EØS-kompetanse i regionen

SrE har sammen med andre norske regionskontor og KS lagt til rette og gjennomført Lynkurs EU/EØS for folkevalgte som hadde som formål å bidra til økt forståelse for hvordan EU påvirker norske kommuner gjennom EØS-avtalen, samt hvilke muligheter som ligger i deltakelse i EUs programmer.

Bidra til bedre tjenester og produkter i regionen

SrE har lagt til rette for deltakelse i EU-finansierte prosjekter, særlig innenfor Horisont 2020. Dette har skjedd i tett dialog med partnerne, og kontoret har i noen tilfeller hatt ledende rolle og andre tilfeller en støttende rolle. Det er også avholdt finansieringsseminarer som EU/EØS seminar på Randaberg og helseseminar på Helsehuset i Stavanger samt kompetansehevende tiltak innen helse som besøk av helseaktører i Sør-Danmark til erfaringsoverføring for regionens helseaktører. Kontoret har hatt en aktiv rolle og deltatt i europeiske nettverk som ERRIN og i EUs innovasjonspartnerskap for helse (EIP AHA) og smartby (EIP SCC), i tillegg til EUROCITIES, Polis, CPMR med flere.

Kontoret har jobbet for å bygge videre på fyrtårnsby-statusen og de muligheter dette byr på i form av næring, læring og profilering for Stavangerregionen. SrE har bidratt til regional læringsdeling i kjølvannet av *Triangulum* og andre *Horisont 2020*-prosjekter. Kontoret har vært en aktiv bidragsyter i møterekken Stavanger Smart Region og bidratt til planlegging, mobilisering og gjennomføring av i alt tre møter.

Bidra til at regionen blir kjent som Den SMARTE Stavangerregionen; energisk - sunn – digital

SrE har fått en aktiv rolle i styringsgruppen i Nordic Edge AS. Videre har kontoret bidratt til programutforming av Nordic Edge Expo 2017 og således bidratt til at konferansen opprettholder og videreutvikler den Europeiske dimensjonen. Kontoret har også bidratt til profilering av arrangementet, gjennom sine nettverk og digitale plattformer.

SrE har vært medarrangør for tematiske seminar under Open Days sammen med andre europeiske regionskontor. SrE har dessuten også arrangert medlemsseminar i samarbeid med de andre norske regionskontorene under Open Days.

SrE har gjennomført besøk av junioreksperter fra DG Energy. Dette har bidratt til at Stavangerregionen har etablert en tettere dialog med interessante europeiske aktører, og samtidig fått muligheten til å presentere regionen som en attraktiv destinasjon for besøk og investering.

I kjølvannet av den Delice-forankrede suksessen med Stavanger-uker på restaurant-trikken i Brussel (*Tram Experience*), har kontoret arbeidet videre med å profilere blå og grønn mat fra regionen. Vårens styremøte 2017 ble lagt til Seafood Expo i Brussel hvor styret og arbeidsgruppen deltok.

Bærekraftig kunnskaps- og kompetansesenter for regionen

En trainee/praktikant-ordning er igangsatt og det er nå en fulltidsstilling ved kontoret som trainee. Ordningen er finansiert gjennom ERASMUS+ og SrE. Greater Stavanger fungerer som sekretariat for SrE og representerer således Europakontorets hjemlige kontaktpunkt. I tillegg er administrerende direktør i Greater Stavanger også daglig leder i Stavangerregionens Europakontor. Utover ansvar for økonomi og administrasjon, bistår Greater Stavanger spesielt med regional kompetanse, lokal nettverksbygging samt prosjektutvikling og oppfølging. Det er innført forbedrede rutiner med hensyn til økonomi, rapportering og IT systemer.

WECP – Verdens energibyer

Arbeidet i WECP (World Energy Cities Partnership) er prioritert som en del av målsettingen om å styrke og utvikle regionens nettverk og samarbeid med sentrale energibyer. Stavanger kommune er medlemsby, men kommunen har lagt forvaltningen av medlemskapet til Greater Stavanger for å sikre et regionalt perspektiv.

WECP ble etablert i 1995 etter initiativ fra blant annet Stavanger og Houston, for å skape en nettverksorganisasjon mellom ledende energibyer i verden. Organisasjonen har nå 19 byer fra fire verdensdeler som medlemmer.

Deltakelse i WECP gir en unik mulighet for kommunikasjon med ledere fra verdens energihovedsteder når det gjelder dagens situasjon på oljemarkedet, omstillingstiltak og eksempler på innovasjon og nyskaping. Pumps & Pipes-samarbeidet mellom Houston og Stavanger hadde for eksempel sitt utspring i dialog og presentasjon som først ble gitt på et WECP arbeidsmøte.

En viktig målsetting er å bevare og videreutvikle kontakt med politisk og administrativ ledelse i sentrale WECP-byer. For Stavanger er dette først og fremst Houston, Aberdeen, Esbjerg, St. John's, Halifax, Kuala Lumpur og Perth. Kontakten skaper et grunnlag for økt kontakt og samarbeid mellom akademiske institusjoner, næringslivsaktører og forskningsinstitusjoner i Stavangerregionen og de sentrale WECP-byene.

Greater Stavanger har siden årsmøte som fant sted i Stavanger 2014, ledet arbeidet med å gjennomføre en årlig undersøkelse på noen utvalgte indikatorer for å søke mer kunnskap om viktigheten av olje og gass virksomheten for de ulike byene i nettverket. Det har vært en utfordring å få innhente sammenlignbare data fra alle byene, men basert på det som er gjort i 2015 og 2016 ser vi noen interessante trekk som kan følges over tid. Dette gjelder blant annet uventet store variasjoner mellom byene i andel av arbeidsstyrken som jobber innenfor energisektoren og derved også avhengigheten i byene i forhold til olje & gass sektoren.

I 2016 overtok Greater Stavanger ledelsen av fagkomité for næringsutvikling. Komitéen sitt mandat er å fremme næringsutvikling mellom byene og gir en unik mulighet til å lære og formidle hvordan de ulike byene takler utfordringer med omstilling og deres kontinuerlige arbeid med å utvide sitt næringsgrunnlag.

Greater Stavanger deltok på det årlige arbeidsmøte som ble avholdt i Houston i mai samtidig med OTC. Et viktig hovedfokus for møtet var arbeidet med utarbeidelse av ny strategi for nettverket.

Årsmøte for 2017 ble avholdt i Halifax i oktober. I tillegg til å delta på årsmøte, var det viktig å møte Greater Stavanger sin søsterorganisasjon Halifax Partnership for læring og erfaringsutveksling. De har utviklet og gjennomfører et omfattende og vellykket prosjekt for rekruttering av bedrifter og talenter «Sell Halifax» <http://www.sellhalifaxtoolkit.com/> Innretning og erfaringer fra prosjektet vurderes som svært relevant og inspirerende for «Invest in Stavanger Region»

OTC Houston

Årets delegasjonsreise, politikerprogram og messeprofilering i forbindelse med OTC Houston ble gjennomført etter planen. Delegasjonen bestod i 2017 av 198 delegater. Dette var en svak oppgang fra 2016, og forholdene i industrien tatt i betraktning, så er oppslutningen rundt reisen fortsatt stor. Det at den negative trenden er snudd, er et av mange tegn på at det nå går mot bedre tider i bransjen.

76% av delegatene var menn, mens 24% var kvinner. Det betyr at kvinneandelen holder seg nokså stabil. En grov fordeling av delegatene viser at 60% av delegatene var fra næringslivet, 6% var fra FoU og 34% fra offentlig sektor. Nedgangen i andelen fra næringslivet fortsetter dessverre, men de er fortsatt den dominerende andelen av delegasjonen.

Det faglige programmet besto av fagseminaret hvor det globale markedsbildet generelt og det amerikanske spesielt ble drøftet. Det ble arrangert faglige parallellsesjoner tirsdag formiddag. Den besto av et seminar i regi av NCE Subsea og Subsea Valley med faglig

innhold. Det ble også arrangert et seminar om økonomisk utvikling, spesielt rett mot deltakerne fra offentlig sektor.

For offentlig sektor var det i tillegg et besøk hos Statoil og et møte med NACC (Norsk-Amerikansk handelskammer). Det ble videre arrangert besøk til Texas Medical Innovation Center.

Undersøkelser viser at det som delegatene opplever at de har mest utbytte av ved å være en del av delegasjonen, er mulighetene til å bygge og utvikle nettverk. Det ble organisert møteplasser for delegasjonen og andre nesten hver dag.

Hele 75,6% av delegatene oppgir å ha oppnådd sin målsetting på en god eller svært god måte. Dette er nesten identisk med i fjor.

Delegatene fikk i gjennomsnitt 9,45 nye nasjonale og 5,32 nye internasjonale kontakter. Det er en økning fra 2016, så konklusjonen etter fjorårets reise om at til tross for at delegasjonen har minsket i absolutt størrelse, får de som reiser i gjennomsnitt mer ut av den, blir bekreftet.

Delegatene fra det offentlige bør i størst mulig grad følge resten av delegasjonen. Dette fordi at reisen er en utmerket plattform for relasjonsbygging med bedriftene. Men de offentlige har også egne behov som er viktige fyller. Vi hadde derfor også i år tilrettelagt opplegg for regionens politikere og byråkrater. Spesielt vil vi her nevne ovennevnte seminar om økonomisk utvikling, som var en oppfølging av tilsvarende seminar i fjor, hvor vi igjen så på byene Austin og Houston sitt arbeid med diversifisering og vekst. Denne gangen fra innovasjonsaktørers synsvinkel. Det var egne omvisninger på messen med besøk på stand til selskaper som var spesielt relevante.

SXSW (South by South West)

South By South West (SXSW) finner sted i Austin hvert år i mars. Det er en storskala internasjonal konferanse/festival som inkluderer musikk, film og teknologi. I en årrekke har festivalen lansert de siste løsninger og idéer fremvoksende teknologier og har lenge vært en viktig del av byens identitet og kultur og helt sentral for byens økonomiske utvikling. Det anslås at SXSW i 2015 tiltrakk seg mer enn 400.000 deltagere og genererte inntekter på \$315 millioner. I 2016 deltok også daværende president Barack Obama på SXSW interaktiv.

Basert på erfaringene fra deltakelsen i 2016, ble det besluttet at Greater Stavanger i mars 2017 ville jobbe tett med det norske generalkonsulatet for å få til en bredere og mer samlet norsk tilstedeværelse på SXSW. Hovedmålsettingene til Greater Stavanger med deltakelse på SXSW, er å tilrettelegge for målrettede møteplasser for de regionale selskapene, knytte de opp mot amerikanske miljø og bidra til å knytte strategiske allianser med innovasjonsmiljø i Austin.

Sammen med Generalkonsulatet i Houston, IKT Norge, Abelia og Trondheimsregionen organiserte vi den 10. mars et arrangement for å knytte norske startups med amerikanske investorer og selskaper. Arrangementet tiltrakk seg i under av 100 deltakere. De norske bedriftene fikk alle anledning til å pitche hva selskapet deres kan tilby ovenfor amerikanske

bedrifter og investorer. I alt åtte norske selskaper deltok, hvorav tre av selskapene var fra Stavangerregionen; Requestify, Careinvent og Doublethink.

Requestify er en ny sosial plattform som knytter folk sammen gjennom musikk. Den nye app'en gjør sosiale sammenkomster bedre ved at du lettere kan etterspørre, kontrollere og dele musikken. Se presseklipp fra DN [her](#). Careinvent AS er et selskap fra Sandnes som har som lidenskap å utvikle apper som beriker livene til andre. Det langsiktige målet er å starte en stiftelse som kan hjelpe fattige mennesker ved å gi dem gratis tekniske verktøy.

Doublethink er et teknologi- og kommunikasjonsbyrå som utfordrer etablerte normer for kommunikasjonsmetoder og praksis gjennom nyskapende samarbeid og ved bruk av kjerneelementene i dagens moderne kommunikasjonsformer.

I tillegg var Greater Stavanger med-organisator på en felles nordisk kveld der de samme selskapene fikk anledning til å eksponere seg for det amerikanske markedet.

Erfaringene fra årets opplegg er svært positive. Det felles norske samarbeidet bidro til at vi kunne gjennomføre flere felles arrangement til en lav kostnad.

Satsing på smarte samfunn og morgendagens industri

Smarte byer og samfunn

Stavanger Smart Region

Greater Stavanger sin rolle i regionens smartbyarbeid er å styrke næringspotensialet på tvers av alle kommunene. Greater Stavanger har derfor, i samarbeid med Stavangerregionens Europakontor, etablert en møteplass som har fått navnet *Stavanger Smart Region*. Det er en arena for deling av kompetanse og samarbeid på tvers av kommunegrensene i regionen

Første møte hadde *muligheter* som tema. På møtet ble det belyst hvilke muligheter som finnes for læring og prosjekt, samarbeid og nettverk regionalt, nasjonalt, i EU og Europa. Det ble også belyst hvilke muligheter som finnes for læring og testing i EUs programmer og hvordan kommer man best i posisjon til å vinne fram med egne eller bli med i andres prosjekter. I tillegg tok møtet opp viktige temaer som åpne data og standarder.

Andre møte ble arrangert under Impact Week. På møtet presenterte alle representerte kommuner sine prosjekter og aktiviteter innen smartbyområdet. Møtet viste at det er en gjennomgående positiv holdning til samarbeid og deling og at det allerede skjer spennende ting i hele regionen, med vekt på de sentrale byområdene.

Tredje møte i 2017 fant sted i lokstallen på Ålgård. Her ble det gitt en grundig innføring i Gjesdal smart city i tillegg til presentasjoner om Arena Smart City og LoRaWAN hackathon.

Greater Stavanger har lagt ned mange timer i prosjektets gjennomføringsfase, og har hatt prosjektlederansvar, kommunikasjonsansvar, samt stått som arrangør for flere arrangementer.

Smart infrastruktur

Et viktig område hvor det offentlige kan tilrettelegge for næringsutvikling i forbindelse med smart, er infrastruktur. Felles regionale standarder basert på internasjonale, deling av fysisk infrastruktur og ikke minst kunnskap i tilknytning til dette, er alle ting som vil kunne ha en positiv effekt på næringsutvikling i regionen. Dette både fordi det lokale/regionale markedet styrkes, men også for det reduserer risiko ved utvikling av nye løsninger. Noe som igjen bidrar til konkurransekraft. Det planlegges egne regionale møter rundt dette i samarbeid med Stavanger kommune som har kommet et godt stykke på vei i dette arbeidet, og som er proaktive i forhold til å dele med andre kommuner.

Delegasjonsreise til Smart City Expo Barcelona

Smart City Expo er kanskje verdens største møteplass for smart. Greater Stavanger arrangerte, i tett samarbeid med Stavanger kommune og Nordic Edge en delegasjonsreise til Barcelona. Reisen rettet seg primært mot næringsaktører med tanke på eksport, men også mot offentlig sektor med tanke på læring. Delegasjonen hadde delegater fra Stavanger og Sandnes kommune, fra ATEA, Delfi og Lyse.

Programmet omfattet både fagprogram og nettverksskapende aktiviteter. Her bør nevnes spesielt besøket til Eurecat, som er en sammenslutning av Ascamm, Barcelona Media, Barcelona Digital, Cetemmsa og CTM, og er det viktigste teknologisenteret i Catalonia. Eurecat er et samarbeid mellom offentlig og privat sektor innenfor digitalisering, og er den viktigste offentlige teknologipartneren til selskapene som opererer i Catalonia. De er også en leverandør av nyskapende og eksepsjonell teknologi for å imøtekomme aktørenes behov for innovasjon og å drive og forbedre konkurransemessige fordeler.

Triangulum

Triangulum-prosjektet er en del av EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020, og har som formål å vise, dele og gjenta smarte løsninger. Prosjektet tar for seg utfordringer knyttet til klima og miljø gjennom tiltak som skaper integrerte løsninger for IKT, energi og mobilitet. Overordnet målsetting er EUs klima- og energimål, som inkluderer reduksjon av utslipp, økt energieffektivisering og økt bruk av fornybar energi. Stavanger kommune har prosjektlederansvaret, og hovedpartnerne består ellers av Lyse Energi, Rogaland fylkeskommune, Universitetet i Stavanger og Greater Stavanger. Stavanger er fortsatt den eneste byen i Norge med status som fyrstårnby i Horisont 2020- programmet.

Greater Stavangers rolle i Triangulum-prosjektet er å spre prosjektets opparbeidete kunnskap om integrerte løsninger, samt utveksling av beste praksis til regionens kommuner og aktører. Greater Stavanger deltar dessuten i det overordnede internasjonale kommunikasjonsarbeidet for prosjektet. Vi er representert i eiergruppen, styringsgruppen og regnskapsgruppen som er opprettet lokalt.

Ved å ha ansvar for kommunikasjonsarbeidet i Stavanger, betyr det at vi tilrettelegger for møteplasser, dialog, informasjonsspredning og lokale studieturer for å vise hva som skjer i prosjektet, samt deler informasjon med de internasjonale partnerne i prosjektet.

De fem lokale partnerne i regionen har følgende leveranser i prosjektet:

- Systemer for energistyring og innovative videoløsninger skal testes i 100 private hjem, for å senke energiforbruket, og øke brukerbevisstheten. En skole og ett sykehjem skal teste løsninger for varmestyring, lys og luftkvalitet.
- Ny energisentral basert på minimum 75% fornybare energikilder bygges i et felles, sentralstyrt anlegg for varme og kjøling til tre av Stavanger kommunes administrasjonsbygg i sentrum. Målet er reduksjon av CO2-utslipp, varmegjenvinning og energieffektivisering.
- Tre batteridrevne busser blir testet ut i ordinær rutetrafikk, med særlig fokus på infrastruktur for lading av elektriske kjøretøy. Målet er reduksjon av CO2-utslipp, nettkapasitet og sikkerhet. Regionen er den første i Norge som gjør dette!
- Store datamengder samles nå i en nettskyløsning som skal håndtere data fra hele prosjektet. Målet er økt bruk av åpne data.
- Erfaring og kunnskap fra prosjektet skal deles og formidles både lokalt og internasjonalt.

Hovedaktiviteten for Greater Stavanger i første del av 2017 var å lede arbeidet med å få utviklet og produsert en film til bruk på sosiale medier for å få fram hva Triangulum prosjektet betyr for regionens innbyggere. Publisering av filmen på sosiale medier ble samordnet og foretatt samtidig av de lokale Triangulum partnerne Greater Stavanger, UiS, Rogaland fylkeskommune, Lyse og Stavanger kommune. En opptelling utført i midten av 2017 viste at filmen hadde nådd over 100.000 personer og hadde 37.000 visninger på sosial medier.

Greater Stavanger hadde ansvaret for å planlegge et eget Triangulum arrangement under Impact Week i juni, sammen med de andre lokale partnerne. 15. juni ble det arrangert «Tour de Triangulum», som var en rundtur for interesserte for å vise de ulike løsningene som inngår i prosjektet. Målsettingen med arrangementet var å få ut informasjon om tiltak og resultat i prosjektet til innbygger, kommuner og andre regionale aktører. Se mer under avsnittet «Impact week».

I siste del av 2017 deltok Greater Stavanger i ulike Triangulum arrangement både under Nordic Edge Expo (stand) og under smartby konferansen i Barcelona med en felles fyrtårnby-stand og paneldebatter.

Smartkommune

Gjennom Smartkommuneprosjektet har kommunene i Stavangerregionen kommet et langt skritt nærmere den regionale næringsplanens målsetting om å utvikle en samordnet og effektiv offentlig sektor innenfor plansak-, byggesak- og geodatafeltet. Greater Stavanger er prosjektansvarlig, og Asplan Viak er engasjert som prosjektsekretariat. I prosjektperioden er det satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å samordne, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser. Det er også etablert en felles digital kartportal for kommunene. Driften er delvis finansiert av Greater Stavanger, og delvis av egenbetaling fra kommunene.

Smartkommune har fått utviklet en portal for plan- og byggesakdialog («eByggWeb»), som de fleste kommunene nå har tatt i bruk. Smartkommune har også fått utviklet et system for automatisk generering av situasjonskart, som er tatt i bruk i 10 av kommunene.

I 2017 har det vært avholdt til sammen 14 møter i de ulike gruppene, der det har vært arbeidet med videreutvikling av egne tekniske løsninger, informasjonsutveksling om andre digitale løsninger, felles maler, erfaringsutveksling med mer.

I september ble det arrangert heldagssamling for kommunene med hovedtema «Smidige og helhetlige plan- og byggesaksprosesser», med 110 deltakere. I 2017 ble de nye nettsidene, www.smartkommune.no ferdigstilt og tatt i bruk.

Regionens attraktivitet og målrettet attrahering av bedrifter

Arealguiden

Målsettingen med www.arealguiden.no er å gi bedrifter som er på flyttefot oversikt over regionens tilbud av tomter og lokaler på en enkel måte. På www.arealguiden.no er det lett å finne tomter og lokaler som tilfredsstiller aktuelle behov og ønsker som bedriften kan ha både med hensyn til type areal og med hensyn til avstand fra flyplass, tilgang til kai og lignende.

Arealguiden for næringsarealer ble lansert i april 2011, og er nå innarbeidet som et verktøy for tilbydere og etterspørrere av næringsarealer i regionen. Nettsiden er oversatt til engelsk slik at den vil nå ut til enda flere.

Business Region Bergen, Haugaland Vekst, Lister Nyskaping, Hardangerrådet IKS, Grenland Vekst og Arendalsregionen har kjøpt bruksrettigheter til verktøyet i sine respektive regioner. I løpet av 2017 er det gjennomført en større teknisk oppgradering av nettstedet.

Ruteutviklingsforum

Med utgangspunkt i regionens behov for omstilling og nyskaping er det avgjørende at regionens attraktivitet og konkurransekraft opprettholdes. Flyrutetilbud er blant faktorene som bedrifter legger størst vekt på ved vurdering av lokaliseringssted. I tillegg spiller et godt og veltilpasset flyrutetilbud en viktig rolle i satsingen på reiseliv, kongresser og arrangementer som er viktige strategier i regionens omstillingsarbeid.

Ruteutviklingsforum satte høsten 2016 i gang et arbeid med å utarbeide en ny strategi for ruteutviklingsarbeidet, finansiert av Avinor, Stavanger kommune og Greater Stavanger. Arbeidet ble ferdigstilt i 2017. Som en del av strategiarbeidet ble det innhentet informasjon om hvordan flyruteutviklingsarbeid drives og finansieres i andre regioner både i Norge og internasjonalt.

Den nye strategien legger opp til at det må arbeides langt mer offensivt med ruteutvikling enn tidligere. Dette innebærer blant annet at det må avsettes ressurser til å jobbe med konkrete businesscase som presenteres for flyselskapene.

I 2017 har Greater Stavanger jobbet med å få plass finansieringen av en stilling som kan arbeide med flyruteutvikling på heltid. Ved utgangen av 2017 er dette i ferd med å falle på plass og det skal ansettes en person i en prosjektperiode på tre år. Stillingen finansieres av Rogaland Fylkeskommune, Avinor og partnerkommunene i Greater Stavanger. Prosjektstillingen vil være organisert under Greater Stavanger.

Analyse og kunnskapsinnhenting

Greater bidrar til økt felles kunnskap og forståelse blant sentrale utviklingsaktører og beslutningstakere om den regionale utviklingen.

Greater Stavanger oppdaterer jevnlig sitt styre om utviklingen i arbeidsledighet, befolkning, boligbygging, flytting, osv. I tillegg er dette temaer som også diskuteres jevnlig på møtene for regionens næringsansvarlige. Greater Stavanger bistår også kommunene med analyser og faktagrunnlag.

Kommunikasjon og markedsføring

Den overordnede målsettingen er å bygge opp om regionens vertskapsattraktivitet og omdømme, internasjonalt og nasjonalt, for å understøtte eksisterende og fremvoksende næringer. Samtidig er det også viktig å synliggjøre Greater Stavanger sitt arbeid og posisjon slik at flere får innsikt i det arbeidet organisasjonene gjør og kan dra nytte av det.

I tillegg til å bli omtalt i pressen, har Greater Stavanger opptrådt mye i sosiale medier. Sosiale medier er et område vi har prioritert, og vår rekkevidde har økt betraktelig i det siste. Vi har hatt svært god respons på markedsføring gjennom spesielt Facebook, LinkedIn og Google. De fleste innlegg som blir publisert på Facebook, blir nå publisert både på norsk og engelsk, slik at Greater Stavanger når ut til et enda bredere publikum.

Vi opplever at nyhetsbrevet vårt fungerer svært godt for å informere partnerkommuner, samarbeidspartnere og andre interessenter om aktivitetene våre. Per i dag når nyhetsbrevet ut til 3.300 personer, og antallet som melder seg på nyhetsbrevet øker kontinuerlig. Nyhetsbrevet går ut en gang i måneden og inneholder alltid ferske arbeidsledighetstall, nyhets saker og kalender med informasjon om fremtidige arrangementer.

I 2017 har Greater Stavanger arbeidet også med eksternt informasjonsarbeid for å fortelle om våre aktiviteter og prosjekter. Pressemappen finnes [her](#). Her finnes klipp fra medier hvor Greater Stavanger og våre prosjekter er nevnt. Greater Stavanger har også fått et nytt medieovervåkningsverktøy. Vi har også sørget for å invitere både regional, nasjonal og internasjonal presse til arrangementer og prosjekter som ONS, Mulighetsterminalen, Årskonferansen, Norway Pumps & Pipes, SXSW og OTC.

Standutvikling og messeprofilering

Tilstedeværelse på de store internasjonale messene i inn- og utland er ett av våre virkemidler for å skape muligheter for næringslivet og markedsføre regionen. Greater Stavanger har vært synlig på flere internasjonale messer i 2017:

Smart City Expo Barcelona

I september hadde Greater Stavanger stand på Smart City Expo i Barcelona sammen med Stavanger kommune og Nordic Edge. Det var svært vellykket og vi opplevde at vår stand var den som hadde mest trafikk på den norske paviljongen. Samlet fikk vi inn 164 konkrete leads. Å stå samlet for å eksponere regionen var veldig effektivt og det fikk mye oppmerksomhet rundt at så mange aktører samarbeider om smartby-utvikling i regionen.

Nordic Edge Expo

Beskrevet under avsnittet «Nordic Edge».

Offshore Europe Aberdeen

Under Offshore Europe hadde Greater Stavanger stand sammen med ONS for å markedsføre Stavangerregionen. På standen var det mange møter med beslutningstakere innen oljeindustrien på kort tid – herav enkelte som er på utkikk etter å etablere seg nye steder.

Som Europas ledende energiregion, er det viktig at Stavanger-regionen sørge for å beholde, men også rekruttere oljerelaterte bedrifter. For Greater Stavanger er derfor Offshore Europe et optimalt sted å rekruttere flere bedrifter til regionen.

OTC Houston

På OTC hadde Greater Stavanger stand sammen med ONS. På standen ble salgsargumenter for hvorfor man bør investere i Stavangerregionen markedsført gjennom en film og det ble også delt ut flyers til interesserte. Messeprofileringen resulterte i at ONS solgte flere standplasser og at Greater Stavanger fikk tre leads på bedrifter som vurderte å etablere seg i regionen.

Vertskapskontoret

Hovedformålet med vertskapskontoret er å bidra til at Stavangerregionen og Rogaland framstår som et godt vertskap og en attraktiv region ved å tilby delegasjoner fra nasjonalt og internasjonalt næringsliv, samt offentlig forvaltning, besøksprogram som er godt tilpasset hensikten med besøksreisene. Videre har vi utviklet programmer som gjenspeiler regionens samlede ressurser og kompetanse. Det har vært et mål at regionen gjennom oppfølging og formidling får best mulig utbytte av de mange kontaktene som knyttes.

Tiltaket er et tilbud til næringsliv, institusjoner og det offentlige om å planlegge og gjennomføre program for gjestende delegasjoner som vurderes som viktige i et regionalt næringsutviklingsperspektiv. Vertskapskontoret tar hånd om den direkte dialogen med oppdragsgiveren, foretar logistikkhåndtering, foreslår program-innhold og avtaler møter/presentasjoner og bistår i gjennomføringen.

Fra en situasjon med mange besøkende delegasjoner, ble det i 2015 en vesentlig lavere etterspørsel. I budsjettet for 2016 ble derfor ressurser omprioritert fra kun å ta imot delegasjoner og dele erfaringer, til at slike opplegg også måtte være knyttet til ekstern markedsføring av regionen og mulighet for å tiltrekke seg bedrifter og/eller økt markedsføring på globale markeder for regionale produsenter.

I 2017 har det være en økt interesse fra andre norske regioner om å høre hvordan Stavangerregionen har organisert arbeidet med strategisk næringsutvikling gjennom Greater Stavanger.

Verskapskontoret har i 2017 lagt til rette for disse besøkene:

- To besøk fra andre norske regioner. I mars kom Sunnmøre Regionråd med åtte personer (inkludert ordførerne fra Stranda, Haram, Skodje, Ålesund og Vanylven). Programmet var konsentrert omkring erfaringsutveksling knyttet til arbeidet med strategisk næringsplan og organisering av Greater Stavanger. I mai var det Follorådet vi utarbeidet program for. De besøkte regionen og hadde med syv ordførere, syv rådmenn og to fra administrasjonen. Fokus var næringsutvikling, by- og tettstedsutvikling og regionsamarbeid.
- I mai besøkte energiminister fra Mosambik Norge. Greater Stavanger ble bedt av den norske ambassaden i Maputo om å legge til rette for besøket i Stavanger. Energiministeren skulle også til Oslo for å treffe den norske statsadministrasjonen og sin kollega. Besøket i Stavanger var fra 7. – 8. mai og det deltok 14 personer i delegasjonen (inkludert den norske ambassadøren til Mosambik). I Stavanger besøkte de foruten Greater Stavanger, PTIL, OD, IRIS, NORSEA og Statoil. Fokus var rettet mot Norge som olje- og gassnasjon og Stavanger som energihovedstad.
- Møte mellom investerings- og innovasjonsbyråene fra den tyske delstaten Bayern. Program og besøk ble tilrettelagt i samarbeid med Innovasjon Norge sitt Invest in Norway-kontor. Innovasjon Norge og utenriksdepartementet har et prosjekt med Bayern om erfaringsoverføring og besøket var en del av dette samarbeidet.

Tiltrekking av bedrifter og organisasjoner

Scottish Development International (SDI)

Greater Stavanger har vært delaktig i å sikre at Scottish Development International nå har gjenopprettet en markedsrådgiver stilling basert i Stavanger. Denne rådgiveren er lokalisert på iPark. Dette er en strategisk viktig lokalisering til vår region. SDI har ansvar for både eksportaktivitet og Invest into Scotland-prosjektet.

Fornybar AS

Greater Stavanger var koordinator for Team Stavanger som sikret lokalisering av Fornybarfondet til vår region. I denne rollen fikk vi et bredt anlagt team hvor spesielt finansnæringsaktørene var viktige, til å jobbe sammen med stortingsrepresentantene og andre lokale interessenter. Lokaliseringen ble bestemt tidlig i 2017 etterfulgt av oppnevning av styret på tampen av året. Greater Stavanger har opprettet direkte dialog med styreleder i Fornybar as for å tilby lokal bistand til forankring og om nødvendig kontakter.

Landbruksdirektoratet

Greater Stavanger jobbet i 2017 sammen med et team av offentlige og private aktører for få Landbruksdirektoratet til å lokalisere seg i regionen. Greater Stavanger hadde rollen som koordinator og gruppen bestod av Fylkesmannsembetet, Fylkeskommunen, Næringsforeningen, Bondelaget, Jærrådet med flere. Arbeidsgruppen utarbeidet kronikker, felles ordførerbrev fra Rogaland og film til bruk i sosiale medier.

Dessverre ble det besluttet at Landbruksdirektoratet ble flyttet til Steinkjer. Prosessen er allikevel nyttig og kan brukes som grunnlag for arbeidet rundt hvordan vi hever profilen til matfylket Rogaland.

Datasentra og Fiberkabelforbindelser

Greater Stavanger har deltatt i arbeidet og styringsgruppa for prosjektet som ser på fiberkableforbindelse til UK. Prosjektet ledes av Ryfylke IKS, men vi har vært en ønsket partner i dette arbeidet. Prosjektet gikk over i en ny fase med etablering av eget selskap senhøsten 2017. En viktig milepæl, men som også at Greater Stavanger ikke nå er like tett på. Flere kommuner er likevel direkte involvert som partnere i prosjektet.

Invest in Stavanger Region

Arbeidet med å organisere og systematisere innsatsen knyttet til salg av regionen overfor bedrifter og talenter ble forsterket i 2017. Arbeidet har blant annet resultert i opprettelsen av egen nettside som vil kunne lede nettsøk til oss. Invest in Stavanger Region har også vært et fokus på både the Offshore Technology Conference i USA og Offshore Europe i Aberdeen.

Vi har arrangert flere møter i en utvidet arbeidsgruppe for Invest In Stavanger Region. Her er grunnlaget lagt for et advisory board for aktiviteten videre framover. Deltakere har vært dels fra offentlig sektor, dels fra bank og finans samt Næringsforeningen og noen av de største eiendomsutviklerne.

Greater Stavanger er kontaktpunktet for Innovasjon Norge sitt Invest In Norway prosjekt. I praksis betyr det at vi i gitte situasjoner følger opp informasjonsbehov som IN har til forespørsler mens andre ganger kan det være at vi koples direkte til en bedrift.

Ved henvendelser vil vi være behjelpelige med å innhente informasjon som bedrifter er interessert i, ofte er dette eksempelvis:

- Informasjon om marked
- Mulige samarbeidspartnere
- Lokaler for kontor/verksted og lager.
- Tilgang på kompetanse og lønnsnivå
- Tilgang på elkraft
- Info om næringsområder

Arbeidet med rekruttering av prosjektleder til Invest in Stavanger Region ble startet i 2017. Prosjektleder ble ansatt ved årsskiftet 2018. Som følge av det ble grunnlaget for videre opptrapping av Invest in Stavanger Region-aktivitetene sikret.

Samfunnspåvirkning

I tråd med etablerte retningslinjer har vi jobbet videre med aktuelle saker av stor betydning for regionen. Felles for sakene er at vi jobber i samarbeid og forståelse med mange aktører fra regionen. Greater Stavanger tar seg av koordineringen og planleggingen av arbeidet. Svært mange saker som angår regionen blir lagt ut til offentlig høring. Den store utfordringen i dette arbeidet er at det ofte er kort responstiden det er fra offentliggjøring til høring.

Reiselivsmeldingen

Reiselivsmeldingen var allerede på agendaen på vårt årlige møte med representanter fra Rogalandsbenken tidlig i desember 2016. På tross av dette klarte vi (politikerne, aktørene, Næringsforeningen og Greater Stavanger) ikke å få med oss at meldingen ble lagt ut 21. mars med høringsfrist 4. april. Sammen med representanter fra Næringsforeningens ressursgruppe for reiseliv under ledelse av Elisabeth Saupstad fra Region Stavanger, utarbeidet vi på kort varsel regionens kommentarer til meldingen. Disse ble sendt Næringskomiteen på Stortinget samt alle representantene på Rogalandsbenken. Komiteen leverte sin innstilling 23. mai med debatt i Stortinget 30. mai.

Lov om statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgsvesenet

Under ledelse av UiS har Greater Stavanger deltatt aktivt i arbeidet med forberedelsene til den nye loven om statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgsvesenet. Regjeringen la fram lovproposisjonen om opprettelsen av kommisjonen i mars 2017. Representanter fra UiS deltok i høringen på Stortinget. Målsettingen for deltakelsen var å argumentere for loven, ikke lokalisering. Stortinget ga sin tilslutning til opprettelse av kommisjonen 1. juni.

18. desember ble lokaliseringen av kommisjonen kunngjort og lagt til Stavanger med ca 20 heltidsstillinger. Spesifikk lokalisering i regionen er ikke bestemt, Greater Stavanger har kontaktet helsedepartementet og tilbydd bistand om nødvendig. Det er Statsbygg som har ansvaret for å finne lokaler. Etableringen av organisasjonen vil skje i løpet 2018.

Forsvaret

Forsvarets befalsutdanning er planlagt sentralisert til Sessvollmoen, og en ev effektene er at Sjøforsvarets Befalsskole flyttes fra KNM Harald Haarfagre på Madla. Det var relativt få arbeidsplasser som ble berørt for vår region sin del. Likevel var dette nok en uvarslet flytting av arbeidsplasser i forsvaret.

Et felles brev ble sendt fra Rogaland Fylkeskommune, Stavanger kommune, Sola kommune og Sandnes kommune som påpeker at dette er flytting av statlige arbeidsplasser uten forvarsel. Det påpekes et ønske om bedre dialog med forsvaret lokalt.

Dette er også en del av samme trenden som er sett i forbindelse med endringer i Heimevernet, svekkelse av sørvestlandet til fordel for det sentrale Østlandet eller nord Norge.

Heimevernet

For regionen og fylkeskommunen var forsvaret sin tilstedeværelse i Rogaland og spesielt den planlagte reduksjoner Heimevernet sin styrke viktig håndtere i forbindelse med Langtidsplanen for Forsvaret. Heimevernet har primært et militært oppdrag, men er også den største kapasiteten vi har regionalt i forbindelse med andre typer kriser som branner og naturskader. Derfor ble det argumentert dels ut fra en samfunnsikkerhetsposisjon og dels utfra en posisjon om at Sørvest Norge med Rogaland og Agder ikke måtte bli det geografiske området hvor de største kuttene skulle bli tatt.

Greater Stavanger sin oppgave har vært å sørge for en felles saksframstilling som ble brukt i kommunene sin uttale vedrørende saken som alle ordførerne i fylket sluttet seg til. Videre har Greater Stavanger lagt til rette for høringsinnspill og deltatt på høring i tillegg til å kommunisere og samhandle både med den lokale militære ledelsen og lederen av Heimevernet sitt distriktsråd i HV08.

Resultatet var ved slutten av året at de forslåtte reduksjoner ikke er iverksatt og at det nå vurderes alternativer som vil gi et gunstigere utfall for regionen/fylket. I denne saken har vi samarbeidet tetttest med Sandnes Kommune og ordfører Stanley Wirak siden Sandnes er vertskap for Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt.

Møte med Rogalandsbenken på Stortinget

Greater Stavanger har et årlig kontaktmøte med Rogalandsbenken sammen med Næringsforeningen. Møtet er for å gjensidig kunne oppdatere om saker av interesse for regionen som er i prosess eller varsle om kommende saker eller saksområder hvor vi bør forberede oss. 2017 møtet ble avholdt i november, med omtrent hele Rogalandsbenken til stede.

Møteformen er uformell, og hensikten er å ha fokus på bredden av saker som har betydning for regionen. Samarbeidet med Næringsforeningen er også viktig her siden de to organisasjonene utfyller hverandre og sammen har vi stor legitimitet inn mot benken. De to organisasjonene sitt ståsted gjør også at vi i form av mandat kontaktflater utfyller hverandre på en svært god måte.

Sakene som Greater Stavanger valgte å fokusere på var:

1. Invest In Stavanger Region
2. Fornybarfondet – kapital
3. Klyngesatsing – Rogaland sin energiklynge
4. Entreprenørskap – oppskalering av vekstbedrifter
5. Rammevilkårene for testing av ny fornybar energi – hav vind
6. Hindre at det ikke blir Rogaland og Agder som ta storparten av kuttene i HV styrken

Næringsforeningen hadde en tilsvarende liste som dekket andre områder.